

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. J. J.**, bývajúceho vo V., zastúpeného JUDr. L. K., advokátkou so sídlom v K., proti žalovanej **Z., a.s.**, so sídlom N., zastúpenej JUDr. R. K., advokátom so sídlom v P., **o určenie neplatnosti výpovede**, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 6 C 38/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 1. apríla 2009 sp.zn. 25 Co 17/2009 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 1. apríla 2009 sp.zn. 25 Co 17/2009 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Komárno rozsudkom zo 17. októbra 2008 č.k. 6 C 38/2007-211 určil, že výpoveď žalovanej zo 16. augusta 2006 daná žalobcovi podľa § 63 ods. 1 písm.d/ bod 2. Zákonníka práce, podľa ktorej výpovede sa pracovný pomer žalobcu mal skončiť ku dňu 31. decembra 2006 je neplatná. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania 13 455,- Sk k rukám JUDr. L. K., advokátky v K. do 3 od právoplatnosti rozsudku. Prvostupňový súd svoje rozhodnutie založil na zistenom skutkovom stave, že žalovaná svoju zákonnú povinnosť zakotvenú v § 74 Zákonníka práce, t.j. povinnosť vopred prerokovať výpoveď so zástupcami zamestnancov nespĺnila, čo malo za následok jej absolútnu neplatnosť, pretože táto povinnosť jej vyplýva zo zákona. Ďalej dospel k záveru, že predstavenstvo žalovanej bolo oprávnené vzhľadom na jeho štatút žalobcu odvolať z funkcie riaditeľa vedúceho odštepného závodu a určiť inú osobu na výkon tejto funkcie. O trovách

konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. a v konaní úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 13 455,-- Sk.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Nitre rozsudkom z 1. apríla 2009 sp.zn. 25 Co 17/2009 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol. Žalovanej nepriznal náhradu prvostupňového konania. Žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania vo výške 374,79 € na účet JUDr. R. K., advokáta v P. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že predstavenstvo Z., a.s. bolo oprávnené odvolať žalobcu z funkcie vedúceho odštepného závodu. Urobilo tak v súlade s organizačným poriadkom č. 634/2006. Odvolací súd na základe vykonaného dokazovania na odvolacom pojednávaní však dospel k jednoznačnému skutkovému a právnomu záveru, že výpoveď bola vopred prerokovaná v zmysle § 74 Zákonníka práce. Uviedol, že žalovaná vo svojej výpovedi zo 16. augusta 2006 skutkovo vymedzila dôvod výpovede riadne a výpoveď má náležitosti § 61 ods. 2 Zákonníka práce. Aj žiadosť zamestnávateľa o prerokovanie výpovede so zástupcami zamestnancov (odborovým orgánom) v zmysle § 74 Zákonníka práce mala náležitosti výpovede v súlade s § 61 ods. 2 Zákonníka práce, t.j. bol riadne skutkovo vymedzený výpovedný dôvod, o čom svedčí aj žiadosť ako aj odpoveď zamestnávateľa z 19. júla 2006 a jeho odpoveď na vysvetlenie, ktorú vyžadoval odborový orgán z 31. júla 2006. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa potom zaoberal splnením podmienok podľa § 63 Zákonníka práce. Uviedol, že z vykonaného dokazovania, organizačnej schémy plánu funkčných miest, plánu funkčných miest TH zamestnancov a robotníkov k jednotlivým časovým obdobiam a po vypočutí svedkov dospel k záveru, že výpoveď bola daná v súlade s ustanoveniami Zákonníka práce. Žalovanej nepriznal náhradu trov prvostupňového konania a priznal jej podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. náhradu trov odvolacieho konania v sume 374,79 €.

Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre podal dovolanie žalobca. Jeho prípustnosť odôvodnil ustanovením § 238 ods. 1 O.s.p. a dôvodnosť z § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., pretože rozhodnutie krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu, že žalovaná si splnila zákonnú povinnosť podľa § 74 Zákonníka práce, t.j. vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov výpoveď danú žalobcovi. Ďalej namietal postup odvolacieho súdu, ktorý vôbec nevyhodnotil výpovede svedkov, najmä K. G. a I. Š., ktorí vedeli jednoznačne potvrdiť, že žalovaná v rozhodnom období prijala do

zamestnania absolventa vysokej školy. Nie je preto zrejmé, na základe akých dôkazov dospel odvolací súd k záveru, že žalovaná spoločnosť nemala možnosť žalobcu ďalej zamestnávať ani na kratší pracovný čas v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce v pracovnej zmluve. Dovolateľ navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť. Uviedla, že právny názor žalobcu o nemožnosti splniť povinnosť podľa § 74 Zákonníka práce len doručením žiadosti o prerokovanie výpovede bez priloženia samotnej výpovede nie je správny. K druhému dovolaciemu dôvodu uviedla, že záver súdu o tom, že nemali možnosť žalobcu ďalej zamestnávať a to ani na kratší pracovný čas v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce, je záverom skutkovým, ktorý nemožno podradiť pod dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane jeho obsahového vymedzenia. Obligatórne sa zaoberá len vadami konania vymedzenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných

v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 220 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7. Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v plnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie alebo dokazovanie doplní, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu odlišnému od skutkového stavu zisteného súdom tvoriaci podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p. súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky pre vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Podľa § 125 O.s.p. za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom z 1. apríla 2009, na ktorom bolo aj meritórne rozhodnuté vyplýva, že krajský súd na odvolacom pojednávaní zopakoval dokazovanie prečítaním listinných dôkazov, a to žiadosťou o prerokovanie výpovede

z 19. júla 2006, odpoveďou žalovanej na dožiadanie odborovej organizácie z 25. júla 2006, z 31. júla 2006, z 31. júla 2006, výpoveďou zamestnávateľa zo 16. augusta 2006, písomného stanoviska odborovej organizácie o prerokovaní výpovede z 9. augusta 2006. Odvolací súd si tým vytvoril podmienky pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. v časti týkajúcej sa prerokovania výpovede so zástupcami zamestnancov a tým následného právneho posúdenia podľa § 74 Zákonníka práce, keď mal za to, že žalovaná splnila zákonnú hmotnoprávnu podmienku platnosti výpovede. V ďalšej časti svojho rozhodnutia uviedol, že vzhľadom k splneniu tejto podmienky skúmal aj splnenie podmienok podľa § 63 Zákonníka práce, keď z výsledkov vykonaného dokazovania, organizačnej schémy plánu funkčných miest, plánu funkčných miest THP pracovníkov a robotníkov k jednotlivým časovým obdobiam a po vypočutí svedkov dospel k záveru, že výpoveď bola daná v súlade s ustanoveniami Zákonníka práce. Z obsahu zápisnice o pojednávaní však vyplýva, že odvolací súd žiaden takýto dôkaz nevykonal, nezopakoval dokazovanie prečítaním uvedených listín a výpovedí svedkov. Napokon tieto dôkazy ani v dôvodoch svojho rozhodnutia bližšie nehodnotil.

Prvostupňový súd sa v dôvodoch svojho rozhodnutia vôbec nezaoberal ponukovou povinnosťou žalovanej, pretože žalobu zamietol pre nesplnenie hmotnoprávnej povinnosti žalovanej upravenej v § 74 Zákonníka práce spočívajúcej v neprerokovaní výpovede so zástupcami zamestnancov.

Dovolací súd pri skúmaní danosti dovolacieho dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (aj keď ho žalobca výslovne neuviedol ako dovolací dôvod, ale vyplýva z obsahu dovolania) dospel k záveru, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Inou vadou konania je taká vada, ktorá je porušením procesných noriem upravujúcich občianskeho súdne konanie. Právne relevantnou je len iná vada majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Teda nie akékoľvek pochybovanie pri zisťovaní skutkového stavu. Takouto inou vadou je najmä prípad, že pri vykonávaní dôkazov sa nepostupovalo v súlade s procesnými predpismi (dôkaz listinou nebol vykonaný v súlade s ustanovením § 129 ods. 1 O.s.p. alebo sa nepostupovalo v súlade s ustanovením § 120 O.s.p.), avšak len za predpokladu, ak toto malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd tým, že nepostupoval v súlade s procesnými normami občianskeho súdneho konania pri zisťovaní

skutkového stavu (nezopakoval dokazovanie) zaťažil konanie inou vadou konania, pre ktorú dovolací súd zrušil dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dovolateľ v ďalšej časti dovolania namietal nedostatočné zdôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Aj keď dovolateľ výslovne neuviedol, že namieta vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. vyplýva táto námietka z obsahu dovolania. Preto sa dovolací súd v ďalšej časti zameral na skúmanie opodstatnenosti tohto dovolacieho dôvodu a zistil, že je daný.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonom aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Požiadavky na riadne zdôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáha a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, prípadne iný účastník konania, jasne, stručne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Výkladom citovaného ustanovenia O.s.p. pritom treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napríklad aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení žiadnej možnej interpretácie nevyplývajú, a napokon len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Povinnosť súdu riadne odôvodňovať rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť

náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení jednoznačne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné.

Odvolačí súd tieto požiadavky v dovolaní napadnutom rozsudku splnil v časti týkajúcej sa oprávnenosti predstavenstva žalovanej dať žalobcovi výpoveď z pracovného pomeru a v časti týkajúcej sa ustanovenia § 74 Zákonníka práce. Rozsudok však nespĺňa uvedené náležitosti v časti ponukovej povinnosti žalovanej v zmysle § 63 Zákonníka práce, keď z obsahu rozhodnutia nie je možné zistiť, akými úvahami sa odvolací súd riadil pri hodnotení dôkazov (ktoré ani nezopakoval). Z obsahu rozhodnutia nie je možné zistiť, prečo odvolací súd považoval za splnenú druhú hmotnoprávnu podmienku výpovede upravenú v ustanovení § 63 Zákonníka práce. Odvolací súd tým účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a vadou konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 243b ods. 2 O.s.p.

V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta druhá O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2009

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová